

Slovenska
filharmonija

VIP 3

*Filharmonični
festival*

9 **baročne
glasbe**

Januar 2024

*Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija*

***Hvalnica
Vsemogočnemu***

VIP 3

*Filharmonični
festival*
**9 baročne
glasbe**
Januar 2024

*Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija*

**Hvalnica
Vsemogočnemu**

26. januar 2024 ob 19.30

*Zbor in Orkester
Slovenske filharmonije*

Federico Maria Sardelli *dirigent*

Marika Przybył *violina*

Irina Kevorkova *violina*

Tomaž Sevšek *orgle*

Ana Dolžan *koncertna mojstrica*

Jerica Bukovec *priprava zbora*

Spored

Antonio Vivaldi (1678–1741)

Koncert za violino, orgle, godala in
generalni bas v D-duru, RV 541

Lauda Jerusalem | Slávi, Jeruzalem,
za dvojni zbor in orkester, RV 609

Maria Clara Maiztegui *sopran*

Blanka Čakš Bulc *sopran*

Urška Šemrov *sopran*

Polona Gregorc *sopran*

Koncert »in due cori« z obligatnimi flavtami
v A-duru, RV 585

Beatus vir | Blagor možu, za dvojni zbor
in orkester, RV 597

Maria Clara Maiztegui *sopran*

Urška Šemrov *sopran*

Martin Kozjek *bariton*

Miha Bole *bas*

Tomaž Štular *bas*

ARS

Koncert snema in neposredno prenaša
program Ars – 3. program Radia Slovenija.

Benetke 18. stoletja so bile kulturno živobarvno mesto, njihova kipeča ponudba arhitekturne, gledališke, likovne in nenazadnje glasbene umetnosti pa je privabljala tako ustvarjalce kot poslušalce od blizu in daleč. Ena najbolj opevanih beneških znamenitosti je bil glasbeni ansambel sirotišnice Ospedale della Pietà. Mesto kljub slavi in razkošju seveda ni bilo imuno na pomanjkanje in stisko, s čimer se je Beneška republika spopadla z ustanovitvijo štirih dobrodelnih hospicev, t. i. Ospedali Grandi. Ospedale della Pietà, med vsemi najslavnejši, je sprejemal osirotele, zapuščene in revne otroke. Predvsem deklicam je nudil visoko raven glasbene izobrazbe, s tem pa jim omogočil preživetje, nekaterim celo finančno obetavnejšo prihodnost. Dekleta, ki se niso poročila, so lahko ostala v sirotišnici in poučevala glasbo, nekatera pa so postala celo profesionalne glasbenice, občudovane po vsej Evropi. Glasbena bogoslužja in koncertni dogodki pod okriljem te ustanove so bili priljubljene družabne priložnosti, ki so poleg domačinov privabljale obiskovalce izven beneških meja. Jean Jaques Rousseau je nekoč zapisal, da koncerte obiskujejo celo sloviti beneški operni pevci – opera je bila v tem času nedvomno najbolj oblegana in priljubljena glasbena dejavnost v mestu –, da bi si po tem odličnem vzoru oblikovali pristen pevski okus. K uspehu in prepoznavnosti ansambla je zagotovo najpomembneje prispeval **Antonio Vivaldi**, ki je od leta 1703 ter s prekinitvami vse do 1740 tam služboval kot *maestro di violino* (učitelj violine) ter *maestro di coro* (zborovodja), nazadnje je postal celo *maestro de' concerti* (koncertni mojster), poleg tega pa je dekletom redno posvečal svoje kompozicije.

Vivaldi se je v glasbeno zgodovino zapisal zahvaljujoč predvsem svojemu inovativnemu

pristopu h koncertni obliki in bogatemu naboru koncertov za najrazličnejša glasbila. »Noben kratek opis ne more zadostiti raznolikosti oblike, orkestracije in domiselnosti zasnove v približno 500 Vivaldijevih koncertih,« piše Michael Talbot. Koncert kot glasbena oblika, katere glavna značilnost je izmenjavanje dveh različnih glasbenih zasedb, bodisi orkestra in manjše zasedbe ali solističnega glasbila bodisi manjših skupin znotraj orkestra, se je ustalil na začetku 18. stoletja. Vivaldi je v svojih koncertih preizkušal raznolike kombinacije glasbil, le devet pa jih vključuje obligatne orgle. **Koncert za violino, orgle, godala in generalni bas v D-duru, RV 541** predstavlja očarljivo interakcijo violine in orgel. Da je bil *il Prete Rosso* (v prevodu Rdeči duhovnik, vzdevek, ki se ga je prijel zaradi njegovih gostih rdečih las) nedvomno mojster violine, se odraža tudi v njegovem pisanju za druga glasbila: orgle namreč v prvem stavku posnemajo violinske figuracije. Živahen dialog med violino in orglami, podkrepjen z godali in continuom, v drugem stavku zamenja umirjen tempo, efektivnost pa skladatelj doseže s krčenjem zasedbe na solistična instrumenta, pri čemer orgle s sicer diskretno basovsko linijo prevzamejo prominentnejšo vlogo. Koncert doseže vrhunec v krajšem, a nič manj žarečem finalu, ki demonstrira briljantno virtuoznost solističnih instrumentov. V ritmično razigranem in melodično razposajenem finalu se solista pogosto izmenjujeta v slogu klica in odziva.

Vpliv koncertov se jasno kaže tudi v Vivaldijevi cerkveni glasbi. **Lauda Jerusalem, RV 609**, motet za dva soprana, dva zbora in orkester, prevzema dramatična nota, ki se kaže v nenadnih spremembah dinamike in tekstore in je značilna

predvsem za njegova instrumentalna dela. Vivaldijevo dolgoletno sodelovanje z glasbenicami v Ospedale della Pietà mu je omogočalo intimno spoznavanje specifik ženskega vokala, njegovih zmožnosti in odlik ter mu nudilo vrhunski izvajalski aparat za njegove duhovne vokalno-instrumentalne kompozicije. Bistvo Psalma 147, ki hvali Boga in njegovo skrb ne le nad Jeruzalemom, ampak nad celotnim živim svetom, v glasbi odseva skozi širok razpon čustev, ki se odražajo v izrazitem zanosu ter grandioznih zborovskih in orkestrskih delih.

»Slavna tradicija beneškega večzborja, ki jo je začel Willaert, je svojo zrelost dosegla v Vivaldijevih delih,« je v predgovoru h kritični izdaji Vivaldijevega *Koncerta »in due cori«, RV 584*, zapisal Sardelli. Zvočno razkošje, doseženo z uporabo zasedbe, razdeljene bodisi na dva zbora ali dva orkestra – od tod tudi oznaka »in due cori«, v prevodu »za dva zbora« –, so beneške institucije s pridom izkoriščale v času cerkvenih praznikov in drugih posebnih priložnosti. V Vivaldijevem času je bila razdelitev orkestra na dve ločeni, samostojni skupini v povsem instrumentalni glasbi skoraj popolnoma opuščena, zato njegovih šest koncertov za tovrstno zasedbo predstavlja zanimivo redkost. Najstarejši med njimi je **Koncert »in due cori« z obligatnimi flautami v A-duru, RV 585**, ki je po doslej znanih podatkih nastal najkasneje februarja 1709, tik preden je Vivaldi prvič zapustil službo v Ospedale della Pietà. Žal je bil izvirni rokopis, ohranjen v Saški deželni knjižnici, uničen med drugo svetovno vojno; na srečo je Accademia Musicale Chigiana leta 1949 izdala ohranjeni faksimile. Medtem ko prvi in zadnji stavek vzpostavljata temperamentno, gibko izmenjavo glasbenega gradiva med solisti, se drugi stavek elegantno razgrinja in s pomočjo nežnega

fraziranja ter motivičnega prepletanja priključno občutek kontemplacije in introspekcije.

Psalm 112, *Blagoslov pravičnih*, je besedilo, ki povečuje odrešenje, krepost in zaupanje v Boga, hvali božja dela in naravo. V njegovi vznesenosti in slavljenju je bil privlačen za baročne skladatelje, stremeče h glasbi, ki izraža sijaj, mogočnost in veličastnost. Vivaldi je psalm uglasbil kar trikrat, najbolj znana različica pa je **Beatus vir za dvojni zbor in orkester, RV 597**. Skladatelj se je dela lotil že leta 1719, a je prvotna različica žal izgubljena. Danes poznamo le verzijo iz leta 1739. Psalmi verziji so razdeljeni v med seboj kontrastne stavke, med katerimi se prepletajo elementi starejše glasbene tradicije, značilni za t. i. *stile antico*, s sodobnejšimi, baročnimi kompozicijskimi pristopi. Vivaldi spretno združuje imitativno vodenje glasov, ki posnema slog polifonije, z dinamičnimi, izraznimi in instrumentalno bogatimi deli. Solistični odseki so namenjeni predvsem individualni ekspresivnosti, medtem ko zborovski ustvarjajo občutek veličastnosti in skupnega čaščenja. Vrstice psalma v slogu ritornella prekinja ponavljajoča se antifona »Beatus vir«.

Jana Erjavec

Federico Maria Sardelli

dirigent

Foto: Michele Monasta

Federico Maria Sardelli, sicer flavtist, je ustanovitelj baročnega orkestra Modo Antiquo, s katerim kot solist in dirigent nastopa na festivalih po Evropi. Kot gostujočega dirigenta ga redno vabijo uveljavljeni orkestri, tudi Baročni orkester Državne akademije svete Cecilije, Orkester Gewandhaus iz Leipziga in Simfonični orkester iz Vancouvra. Dvakrat je bil nominiran za nagrado grammy – leta 1997 za zgoščenko Vivaldijeve

glasbe *Concerti per molti istromenti* in leta 2000 za posnetek Corellijevih *Concertov grossov*.

Dirigiral je sodobne premiere vrste Vivaldijevih oper in pomembno prispeval k prepovedu njegove glasbe: leta 2005 so pod njegovo taktirko v Rotterdamu premierno izvedli opero *Motezuma*, ki je zazvenela prvič po 270 letih, leta 2006 so v Teatro della Pergola v Firencah uprizorili opero *L'Atenaide*, leta 2012 na Festivalu Beaune pa dotlej neznano različico *Besnečega Rolanda*, ki jo je odkril sam Sardelli. Leta 2007 ga je Peter Ryom, ki je znan kot avtor standardnega kataloga Vivaldijevih del (*Vivaldi Werkverzeichnis - RV*), povabil, da nadaljuje njegovo delo.

Federico Maria Sardelli je tudi slikar, graver in satirični pisatelj. Leta 2015 je objavil roman *L'affare Vivaldi*, ki je takoj po izidu postal velika uspešnica in dobil nagrado Comisso v kategoriji leposlovja.

Med njegovimi aktualnimi dirigentskimi projekti so gostovanje z Monteverdijevim *Orfejem* v Palmi de Mallorci, Cavallijeva opera *Kserks* na Festivalu Valle d'Itria v mestu Martina Franca, Lullyjeva pastoral *Akis in Galateja* na festivalu Maggio Musicale Fiorentino ter Händlovi operi *Tolomeo* v Badenskem državnem gledališču Karlsruhe in *Rinaldo* v Gledališču La Fenice v Benetkah.

Marika Przybył

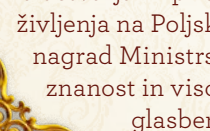
violinistka

Foto: osebni arhiv

Marika Przybył je rojena na Poljskem. Na magistrski študij violine v Sloveniji se je vpisala leta 2013. V razredu Gorjana Košute je tri leta pozneje magistrirala z odliko summa cum laude in prejela Prešernovo nagrado Akademije za glasbo v Ljubljani. Številne nagrade in priznanja na glasbenih tekmovanjih, ki se jih udeleževala od mladih let, pričajo o njenih umetniških dosežkih tudi v mednarodnem prostoru.

Zelo je aktivna na koncertnem področju. Kot solistka nastopa z Orkestrom Slovenske filharmonije, Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija ter orkestri na Poljskem in Slovaškem. Deluje tudi kot komorna glasbenica v različnih sestavih. Za ustvarjalni prispevek pri razvoju kulturnega življenja na Poljskem je prejela več štipendij in nagrad Ministrstva za kulturo, Ministrstva za znanost in visoko šolstvo ter različnih poljskih glasbenih ustanov.

Irina Kevorkova

violinistka

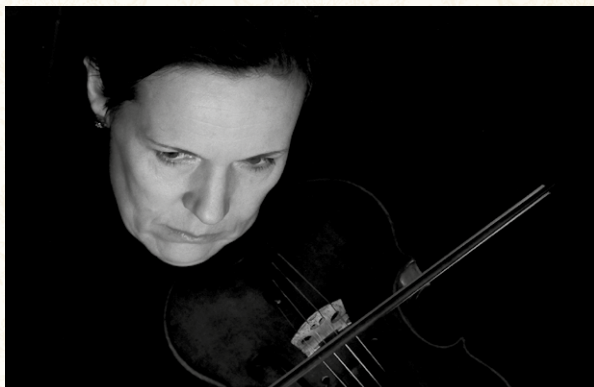

Foto: Aleš Šnofl

Violinistka **Irina Kevorkova** se je začela učiti violino na Šoli za nadarjene otroke v mestu Kazan v Rusiji. Študij je nadaljevala na Ruski akademiji za glasbo Gnesin pri Miroslavu Rusinu, igranje v godalnem kvartetu pa pri Jaroslavu Aleksandrovu, članu slovitega Kvarteta Borodin.

V Ljubljani živi in deluje od leta 1991. Od leta 1993 je vodja drugih violin Orkestra Slovenske filharmonije. Enajst let je delovala kot vodja drugih violin v Komornem godalnem orkestru Slovenske filharmonije in je kot članica tega orkestra dobitnica nagrade Prešernovega sklada ter Župančičeve nagrade Mesta Ljubljana. Z obema orkestroma se je velikokrat predstavila tudi kot solistka. Kot komorna glasbenica je nastopala na festivalih doma in v tujini, med katerimi so Festival Maribor, Festival Slowind, Festival Ljubljana, Festival La Spezia (Italija), Mednarodni festival Santander (Španija), Festival sv. Marka (Hrvaška).

Tomaž Sevšek

organist

Foto: Jan Rotar

Organist in čembalist **Tomaž Sevšek** se kot koncertni solist in komorni glasbenik posveča glasbi od pozne renesanse do glasbene avantgarde.

Redno nastopa z vodilnimi slovenskimi orkestri pod vodstvom znanih dirigentov, kot so Hartmut Haenchen, Marko Letonja, Grete Pedersen in drugi. Koncertiral je

na več znanih zgodovinskih orglah, tudi na najstarejših orglah na svetu v Sionu (Švica). Veliko se ukvarja s klavikordom in pozabljenim glasbilom, francoskim umetniškim harmonijem. Kot soustanovitelj ansambla za staro glasbo *musica cubicularis* je nastopal z vodilnimi tujimi specialisti na festivalih stare glasbe v Sloveniji in tujini.

Glasbe se je začel učiti v Velenju. Na Visoki šoli za glasbo v Freiburgu je študiral orgle pri priznanem strokovnjaku za sodobno glasbo Zsigmondu Szathmáryu in čembalo pri Robertu Hillu, eni najbolj navdihujočih glasbenih osebnosti na področju stare glasbe. Študiral je tudi pri Davidu Higgsu in Arthurju Haasu na Glasbeni šoli Eastman v Rochestru.

Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani mu je leta 2014 podelila naziv docenta. Poučuje orgle na Glasbeni šoli Ljubljana Vič - Rudnik in čembalo na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana. Je aktiven organizator glasbenega življenja. Intenzivno se posveča tudi sodobni glasbi. Za njim so mnoge prve izvedbe in snemanja del znanih skladateljev, kot so Lojze Lebič, Zsigmond Szathmáry, Uroš Rojko in Vito Žuraj.

Antonio Vivaldi

Lauda Jerusalem
Slávi, Jeruzalem

Psalm 147,12-20, SSP; molitev *Slava Očetu*

Slávi, Jeruzalem, Gospoda,
hvali svojega Boga, Sion!

Zakaj utrdil je zapahe tvojih vrat,
blagoslovil je tvoje sinove v tvoji sredi.
Naklanja mir tvojim mejam,
s srčiko pšenice te nasičuje.

Svoj izrek pošilja na zemljo,
hitro teče njegova beseda.

Sneg daje kakor volno,
kakor pepel siplje slano.
Svoj led meče kakor drobtine;
kdo more obstati pred njegovim mrazom?

Pošlje svojo besedo in jih odtaja,
svojemu vetru veli, da piha, vode stečejo.

Jakobu sporoča svoje besede,
Izraelu svoje zakone in sodbe.
Ni storil tako nobenemu narodu;
njegovih sodb niso spoznali.

Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu,
kakor je bilo v začetku,
tako zdaj in vselej in vekomaj.
Amen.

Beatus vir **Blagor možu**

Ps 112, SSP; molitev *Slava Očetu*

Zbor

Blagor možu, ki se boji Gospoda,
z njegovimi zapovedmi ima veliko veselje.

Duet (bas / bas)

Mogočen bo v deželi njegov zarod,
rod iskrenih bo blagoslovljen.

Zbor (refren)

Blagor možu, ki se boji Gospoda,
z njegovimi zapovedmi ima veliko veselje.

Duet (sopran / sopran)

Premoženje in bogastvo sta v njegovi hiši,
njegova pravičnost ostaja na veke.

Zbor (refren)

Blagor možu, ki se boji Gospoda,
z njegovimi zapovedmi ima veliko veselje.

Zbor

Iskrenim zasije luč v temi:
milostljiv, usmiljen in pravičen.

Solo (sopran)

Dobro je možu, ki je milostljiv in posoja,
ki svoje reči ureja pravično.
Zakaj na veke ne bo omahnil.

Zbor (refren)

Blagor možu, ki se boji Gospoda,
z njegovimi zapovedmi ima veliko veselje.

Zbor

Za večen spomin bo pravični.
Ne boji se zlobne govorice.

Zbor (refren)

Blagor možu, ki se boji Gospoda,
z njegovimi zapovedmi ima veliko veselje.

Zbor

Njegovo srce je trdno, gotovo v Gospodu.
Njegovo srce je stanovitno, ne boji se,
dokler gleda na svoje nasprotnike.
Razsul je, dal je ubogim;
njegova pravičnost ostane na veke,
njegov rog se vzdiguje v slavi.

Solo (tenor)

Krivičnik to vidi in se huduje,
škriplje z zobmi in gine,
hrepenenje krivičnikov se izgubi.

Zbor (refren)

Blagor možu, ki se boji Gospoda,
z njegovimi zapovedmi ima veliko veselje.

Zbor

Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu,
kakor je bilo v začetku,
tako zdaj in vselej in vekomaj.
Amen.

PVC 4 Pretežno
vokalni
cikel

PVC

Za uteho

18. februar 2024 ob 19.30

Predkoncertni pogovor ob 18.30

Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija

**Zbor
Slovenske
filharmonije**

Rahela Durič Barič
dirigentka

Gioele Andreoli
klavir

Spored:

Knut Nystedt:
Komm, süsßer Tod

Samuel Barber:
Let down the bars, o Death

Hugo Wolf: Im stillen Friedhof

Jaakko Mäntyjärvi:
Come away, Death

Peter Cornelius: Requiem

Jacobus Gallus:
Ecce quomodo moritur justus

Thomas Jennefelt:
Warning to the rich

Samuel Barber: Agnus Dei

Franz Herzog: Laudato si

Franz Schubert,
prir. Clytus Gottwald:
Am Tage aller Seelen

Edwin Fissinger: Lux aeterna

Antonín Dvořák,
prir. Jonathan Rathbone:
Largo iz Simfonije št. 9,
»Iz Novega sveta«

Nakup vstopnic:

Blagajna Slovenske filharmonije

Kongresni trg 10, 1000 Ljubljana

T +386 1 24 10 800, E info@filharmonija.si

Spletni nakup

<https://filharmonija.kupikarto.si>

Slovenska
filharmonija

www.filharmonija.si

Slovenska filharmonija - Academia philharmonicorum

@slofilharmonija

Če želite prejemati redna e-obvestila o programu Slovenske filharmonije, sporočite svoj e-naslov na **info@filharmonija.si**.

Koncertni list Slovenske filharmonije
9. Filharmonični festival baročne glasbe / VIP 3

Hvalnica Vsemogočnemu

Izdala: Slovenska filharmonija

Direktor Slovenske filharmonije
in umetniški vodja OSF: Matej Šarc

Umetniški vodja ZSF: Gregor Klančič

Avtorica spremne besede: Jana Erjavec

Jezikovni pregled: Tanja Svenšek

Oblikovanje in prelom: Vlado Trifkovič

Ljubljana, januar 2024

Redakcija koncertnega lista je bila končana
24. januarja 2024.

ISSN 2350-5117

 europlakat

SiolNET.

 DRUŽINA

TAM TAM

 ARS

V sodelovanju s programom Ars – 3. programom Radia Slovenija.

**Slovenska
filharmonija**

**Slovenska filharmonija
Orkester Slovenske filharmonije
Zbor Slovenske filharmonije**

Kongresni trg 10
1000 Ljubljana
T +386 1 2410 800
E info@filharmonija.si
www.filharmonija.si

Ustanoviteljica Slovenske filharmonije je
Vlada Republike Slovenije.
Dejavnost Slovenske filharmonije financira
Ministrstvo za kulturo.